

Dosarul nr. 2rc-92/23
2-22121516-01-2rc-06092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L.Mitrofan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

15 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Motroi Eugenia”, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Motroi Eugenia” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Întreprinderea Individuală „Motroi Eugenia” împotriva hotărârii din 01 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 16 august 2022, Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Motroi Eugenia”, solicitând încasarea datoriei în valoare de 85 951,37 de lei, a dobânzii legale de întârziere în sumă de 9732,26 de lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 2 500 de lei și a taxei de stat.

La 06 octombrie 2022, ÎI „Motroi Eugenia” a depus referință la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind tardivă în partea pretențiilor cu privire la încasarea datoriei de 64 939,46 de lei raportată facturilor fiscale pentru anul 2019 și a dobânzii calculate în această parte, în valoare de 7 471,15 de lei, sau respingerea integrală a pretențiilor.

Prin hotărârea din 01 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind ridicarea excepției de tardivitate depusă de ÎI „Motroi Eugenia” cu privire la respingerea parțială a cererii de chemare în judecată ca tardivă.

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL împotriva ÎI „Motroi Eugenia” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la ÎI „Motroi Eugenia” în beneficiul Centrului Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL suma de 85 951,37 de lei cu titlul de datorie, suma de

9732,26 de lei cu titlul de dobândă de întârziere, suma de 2 500 lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică și suma de 2 871 de lei cu titlul de taxă de stat.

La 14 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 60), ÎI „Motroi Eugenia” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 01 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f.d. 59).

Prin încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de ÎI „Motroi Eugenia”. S-a acordat apelantei termen până la 05 iulie 2023, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 461,13 de lei. S-a explicat apelantei că în caz contrar, cererea de apel va fi restituită în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de ÎI „Motroi Eugenia” împotriva hotărârii din 01 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 11 august 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d.87), ÎI „Motroi Eugenia” a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 06 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii, cu dispunerea examinării de la aceiași etapă procedurală, în același complet de judecată.

În motivarea recursului, a exprimat dezacordul cu încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, invocând că este pasibilă de casare.

A susținut că a formulat apel nemotivat în termenul prevăzut de lege, apoi a formulat apel motivat care a fost anexat la materialele cauzei, însă contrar acestor aspecte instanța de apel a restituit apelul fără examinare. Astfel, a lichidat neajunsurile indicate în încheiere și instanța de apel urma să dispună examinarea cererii de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa ÎI „Motroi Eugenia”, prin intermediul poștei terestre, la 10 iulie 2023 (f.d.79), însă dovada de recepționare a acesteia lipsește. Astfel, recursul declarat de ÎI „Motroi Eugenia”, la 11 august 2023, este în termen.

La 06 septembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și avocatului acestuia copia recursului, pentru cunoștință, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 89, 90).

Până la examinarea recursului, intimatul Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL nu și-a valorificat drepturile procedurale și nu a depus referința.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎI „Motroi Eugenia” urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Art. 364 alin. (2) din Codul de procedură civilă statuează că, cererea de apel și înscrisurile noi care nu au fost prezentate în primă instanță se depun cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel. Copiile de pe înscrisuri se legalizează în modul stabilit de lege.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 01 martie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind ridicarea excepției de tardivitate depusă de ÎI „Motroi Eugenia” și s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” SRL împotriva ÎI „Motroi Eugenia” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 56, 61-66).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 14 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 60), ÎI „Motroi Eugenia” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 01 martie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f.d. 59).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 iunie 2023 nu a dat curs cererii de apel depusă de ÎI „Motroi Eugenia”, acordându-i apelantei termen până la 05 iulie 2023, pentru prezentarea în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, a probelor invocate în susținerea apelului și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 461,13 de lei (f.d. 71-73).

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc, Curtea de Apel Chișinău a expedit apelantei ÎI „Motroi Eugenia” copia încheierii din 06 iunie 2023, prin intermediul oficiului postal, fiind recepționată la data de 14 iunie 2023, potrivit avizului de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 74, 75).

În termenul indicat de instanța de apel, până la 05 iulie 2023, ÎI „Motroi Eugenia” nu a înlăturat neajunsurile și nu a prezentat apelul motivat și dovezile de

plată a taxei de stat în mărime de 1 461,13 de lei, în secția civilă din cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău.

Drept urmare, prin încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de ÎI „Motroi Eugenia”, împotriva hotărârii din 01 martie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 76-78).

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În corespundere cu prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, ÎI „Motroi Eugenia” nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 06 iunie 2023 și nu a înlăturat neajunsurile, în termenul stabilit.

Sub acest aspect, Completul de judecată apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recurenteii precum că a formulat apel motivat, care a fost anexat la materialele cauzei, însă instanța de apel a restituit apelul fără examinare, or, din materialele cauzei nu se constată că ÎI „Motroi Eugenia” a depus apel motivat.

În context, Completul de judecată relevă că, recurenta ÎI „Motroi Eugenia”, fiind partea interesată de soluționarea prezentei cauze în ordine de apel și depunând la data de 14 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, cerere de apel nemotivată (f.d. 59, 60), urma să depună diligența necesară și să se intereseze la intervale de timp rezonabile de soarta dosarului respectiv.

Prin prisma respectării dreptului de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art.20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

La acest capitol, Completul de judecată reține dispozițiile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Or, recurenta nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale și, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință și în termen.

Din considerentele redate și având în vedere faptul că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de ÎI „Motroi Eugenia” și a menține încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Motroi Eugenia”.

Se menține încheierea din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Potecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Individuale „Motroi Eugenia” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos